



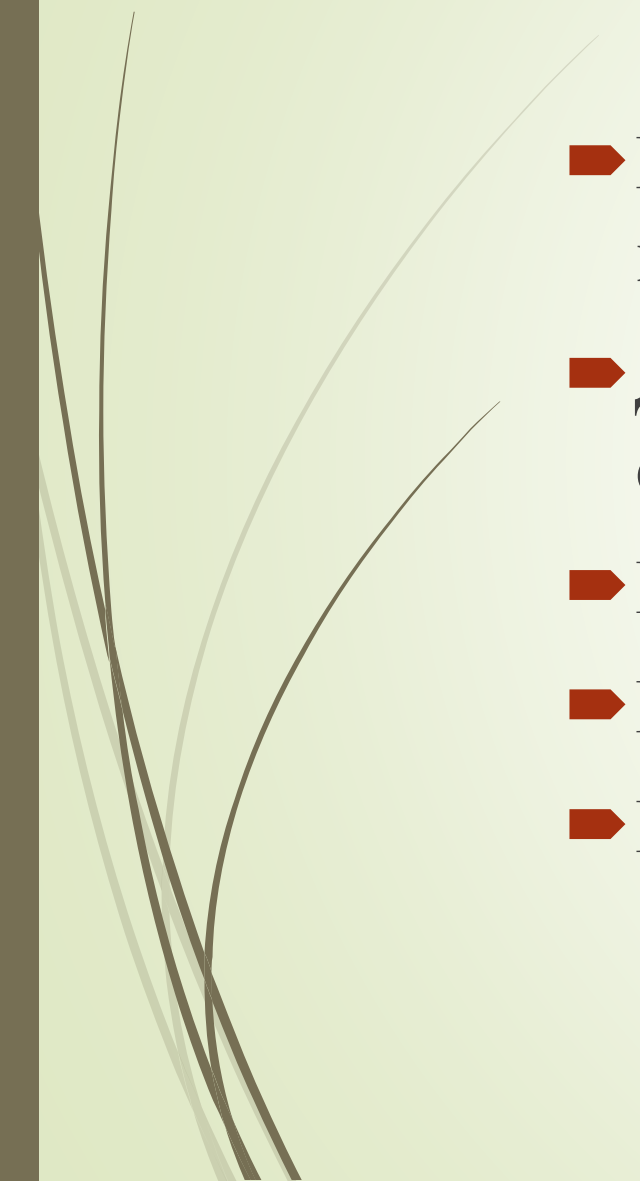
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ГРОМАДЯН

ЛЕКЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН НАВС




ПЛАН

- **Поняття зайнятості, її види. Категорії зайнятого населення.**
 - **Державна служба зайнятості: структура, обов'язки і повноваження.**
 - **Порядок працевлаштування громадян.**
 - **Посередництво у працевлаштуванні.**
 - **Правовий статус безробітного.**
- 


До питання 1

**Поняття зайнятості, її види.
Категорії зайнятого населення.**



Зайнятість - не заборонена законодавством діяльність осіб, пов'язана із задоволенням їх особистих та суспільних потреб з метою одержання доходу (заробітної плати) у грошовій або іншій формі, а також діяльність членів однієї сім'ї, які здійснюють господарську діяльність або працюють у суб'єктів господарювання, заснованих на їх власності, у тому числі безоплатно.

Стаття 1 Закону України «Про зайнятість населення»




Форми зайнятості залежно від тривалості і режиму зайнятості:

повна

(діяльність працівника протягом повного робочого дня (тижня, сезону), яка приносить прибуток в нормальних для даного регіону розмірах)

неповна

(зайнятість певної особи протягом неповного робочого дня або з неповною ефективністю, з неповною оплатою)




Форми зайнятості залежно від сфери застосування праці :

■ основна (первинна)

(діяльність в межах
нормативного робочого дня,
тижня за основним місцем
роботи)

■ додаткова (вторинна)

(зайнятість понад
нормативний робочий час)



Останнім часом все більшого розповсюдження набувають гнучкі і нестандартні форми зайнятості, гнучкі графіки робочого часу.

Використовуються три форми гнучкості:

- *гнучкість робочого часу;*
- *гнучкість винагороди;*
- *гнучкість зайнятості.*

До зайнятого населення належать:

- особи, які працюють за наймом на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством;
- особи, які забезпечують себе роботою самостійно (у тому числі члени особистих селянських господарств);
- особи, які проходять військову чи альтернативну (невійськову) службу;
- особи, які на законних підставах працюють за кордоном та які мають доходи від такої зайнятості;
- особи, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти та поєднують навчання з роботою.

Стаття 4 Закону України «Про зайнятість населення»

До зайнятого населення також належать:

- непрацюючі працездатні особи, які фактично здійснюють догляд за дитиною з інвалідністю, особою з інвалідністю I групи або за особою похилого віку, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, та отримують допомогу, компенсацію та/або надбавку відповідно до законодавства;
- батьки - вихователі дитячих будинків сімейного типу, прийомні батьки, якщо вони отримують грошове забезпечення відповідно до законодавства;
- особа, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, та одержує грошову допомогу на догляд за нею відповідно до законодавства.




До зайнятого населення не належать

іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні і зайнятість яких пов'язана із забезпеченням діяльності іноземних посольств і місій або виконанням своєї професійних чи трудових обов'язків перед роботодавцем - нерезидентом.

До питання 2

**Державна служба зайнятості:
структура, обов'язки і
повноваження.**



Державна служба зайнятості є активним посередником на ринку праці між роботодавцями і шукачами роботи, вона на безоплатній основі надає послуги із пошуку підходящої роботи та підбору персоналу, послуги з державного соціального страхування на випадок безробіття, а також здійснює виплату матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою роботи.

Основними законодавчими актами, які регулюють діяльність Державної служби зайнятості є:


- Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>)
- Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>)
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 16.12.2020 № 2663 «Про затвердження Положення про Державну службу зайнятості» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1305-20#Text>)

Структура Державної служби зайнятості

- Державний центр зайнятості
- Міжрегіональні та регіональні центри зайнятості, їх філії (*можуть створюватися віддалені робочі місця, в тому числі в об'єднаних територіальних громадах*)
- Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості
- заклади професійної (професійно-технічної) освіти Державної служби зайнятості
- інші заклади освіти Державної служби зайнятості
- підприємства, установи, організації, утворених Державною службою зайнятості.

*Серед основних послуг, надання яких забезпечується
Державною службою зайнятості:*

- допомога по безробіттю;
- допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні;
- професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, у тому числі в закладах освіти Служби, на підприємствах, в установах, організаціях;
- профорієнтація;
- пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом організації громадських робіт для безробітних;
- надання роботодавцям, які працевлаштовують громадян, компенсації відповідно до ст. 26 Закону України «Про зайнятість населення»;
- надання роботодавцям - суб'єктам малого підприємництва, які працевлаштовують безробітних, компенсації відповідно до ст. 27 Закону України «Про зайнятість населення»;
- надання одноразової фінансової допомоги для організації підприємницької діяльності відповідно до ст. 27 Закону України «Про зайнятість населення»;
- надання ваучера для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності;
- здійснення заходів сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб;
- інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.



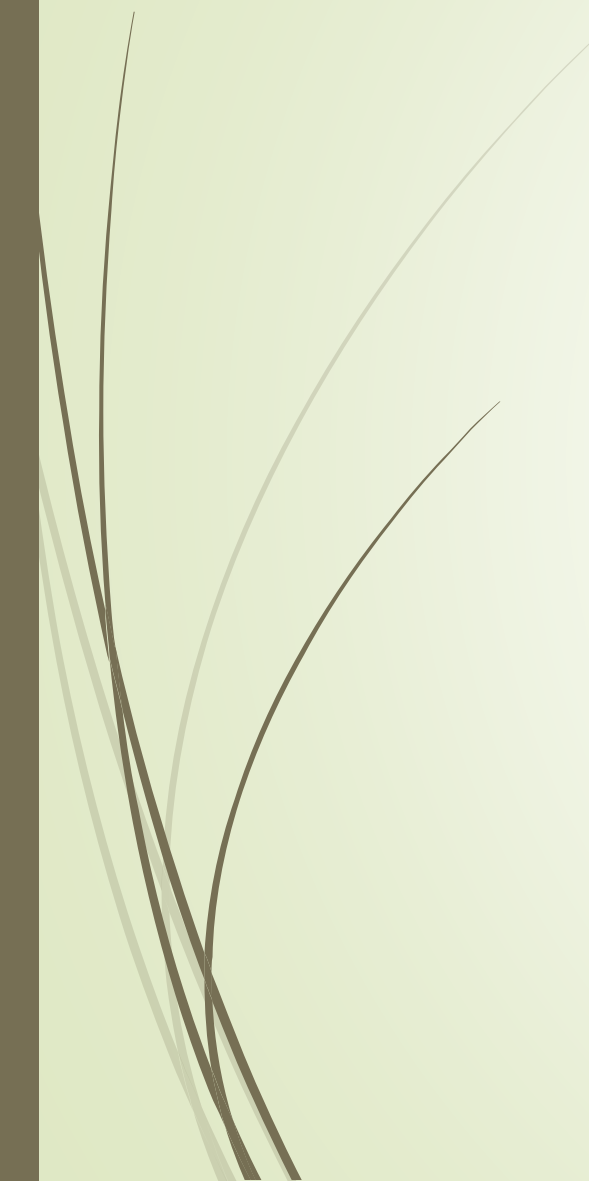

Всі підрозділи Державної служби зайнятості працюють за єдиною схемою надання послуг, тому клієнти можуть звернутися до будь-якого центру зайнятості та отримати всі передбачені законодавством соціальні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

➔ *При цьому, за сприянням у працевлаштуванні можуть звертатись як незайняті громадяни, які бажають працювати, так і зайняті громадяни, які бажають змінити місце роботи, працевлаштуватися за сумісництвом чи у вільний від навчання час.*

Державна служба зайнятості співпрацює і з роботодавцями.

Серед послуг, які їм надаються:

- інформування роботодавців відповідно до профілю підприємств про професійно-кваліфікаційний склад осіб, які зареєстровані в центрі зайнятості, в тому числі про осіб, які шукають роботу і мають унікальні (рідкісні) професії, спеціальності або особисті якості;
- здійснення на замовлення роботодавця підбору необхідних працівників із використанням психодіагностичних методик;
- задоволення потреб роботодавців у тимчасових працівниках для виконання громадських та інших робіт тимчасового характеру;
- стимулювання діяльності роботодавців, спрямованої на створення нових робочих місць шляхом щомісячної компенсації єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- надання роботодавцям компенсації витрат на оплату праці працевлаштованих осіб з числа внутрішньо переміщених осіб та компенсації витрат роботодавця, який працевлаштовує зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб, на перепідготовку та підвищення кваліфікації;
- допомога у підготовці текстів оголошень про вільні робочі місця (вакансії) для їх розміщення у засобах масової інформації і пошук кадрів;
- сприяння у проведенні роботодавцями співбесід із кандидатами на робочі місця та організація зустрічей з шукачами роботи, у тому числі у центрах зайнятості тощо.




Усі послуги, що надаються Державною службою зайнятості за посередництвом центрів зайнятості відповідно до покладених на них завдань є безоплатними.

До питання 3



**Порядок працевлаштування
громадян.**




Працевлаштування - це система організаційних, економічних і правових заходів, направлених на забезпечення трудової зайнятості населення.

У широкому значенні працевлаштування об'єднує всі форми трудової діяльності, що не суперечать законодавству, включаючи самостійне забезпечення себе роботою, в тому числі індивідуальну трудову діяльність, підприємництво, фермерство тощо.

У вузькому значенні під працевлаштуванням розуміють такі форми трудової діяльності, які встановлюються при сприянні органів держави або недержавних організацій на основі ліцензування.

➔ *Поняття працевлаштування більш вузьке, ніж поняття зайнятості, а саме працевлаштування передує зайнятості і є його найважливішою гарантією.*



У забезпеченні зайнятості населення і працевлаштування громадян зокрема беруть участь державні органи двох видів: загальні й спеціальні.

➤ *Загальне керівництво працевлаштуванням і його організація покладені на Міністерство економіки України і його органи на місцях.*

➤ *Спеціальним органом працевлаштування виступає Державна служба зайнятості.*




Організаційно-правові форми працевлаштування:

- самостійне працевлаштування шляхом звернення особи (працівника) до роботодавця;
- звернення до уповноважених суб'єктів з питань сприяння у працевлаштуванні (центри зайнятості, кадрові агентства);
- окрема форма – працевлаштування громадян, які повною мірою не є конкурентноспроможними на ринку праці (особи з інвалідністю, особи пенсійного віку, неповнолітні тощо).

Процес працевлаштування, як правило, проходить два етапи:

- 1) звернення до уповноваженого суб'єкта з питань сприяння у працевлаштуванні (наприклад, Державної служби зайнятості). Орган з працевлаштування зобов'язаний зареєструвати такого громадянина, надати допомогу в підборі відповідної роботи, при потребі організувати професійну підготовку і перепідготовку, а у разі неможливості цього виплачувати допомогу згідно з законодавством. На першій стадії громадянинові, який звернувся за допомогою у працевлаштуванні, видається направлення на роботу або професійне навчання;*
- 2) укладення трудового договору згідно з направленням Державної служби зайнятості. Такі направлення є обов'язковими для підприємств лише щодо осіб, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних конкурувати на ринку праці. Щодо інших громадян, які мають направлення служби зайнятості, то підприємства, установи, організації вправі відмовити їм у прийнятті на роботу. Але така відмова має бути обґрунтованою, оскільки ст. 22 КЗпП України містить одну з найважливіших гарантій трудових прав працівників - заборону необґрунтованої відмови у прийнятті на роботу.*




Особи, які шукають роботу та безробітні підлягають реєстрації, перереєстрації та обліку, що здійснюються згідно Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 792

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-2018-%D0%BF#Text>

Для взяття на облік у центрі зайнятості особи, які шукають роботу, повинні пред'явити:

- громадяни України - паспорт громадянина України, е-паспорт, е-паспорт для виїзду за кордон або інший документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або ЄДокумент (на період воєнного стану);
- іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, визнані в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, яким надано в Україні притулок чи тимчасовий захист, а також ті, що одержали дозвіл на імміграцію, - посвідку на постійне проживання або посвідчення біженця або особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист;
- довідку про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від його прийняття, повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку в паспорті громадянина України) або електронне відображення інформації про реєстраційний номер облікової картки платника податків, у тому числі у формі електронного відображення інформації, що міститься в документах, оформлених із застосування засобів Єдиного державного демографічного реєстру.




Особи, які шукають роботу, інформують центр зайнятості про освіту, досвід роботи, зайнятість або перебування у трудових відносинах шляхом надання диплома або іншого документа про освіту, військового квитка, трудової книжки, цивільно-правового договору чи документа, який підтверджує період зайнятості.

Особа з інвалідністю, яка не досягла встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» пенсійного віку та отримує пенсію по інвалідності або державну соціальну допомогу (відповідно до Законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» та «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю»), подає копію довідки до акта огляду медико-соціальною експертною комісією та у разі наявності пред'являє індивідуальну програму реабілітації.

З метою забезпечення індивідуального підходу до кожного клієнта центру зайнятості, якісного надання послуг із планування кар'єри з урахуванням потреб роботодавців та можливостей шукачів роботи Державною службою зайнятості був запроваджений інститут кар'єрних радників.


Кар'єрний радник - співробітник центру зайнятості, який забезпечує організацію надання послуг особам, які шукають роботу, зареєстрованим безробітним, здійснює супровід таких осіб з метою їх подальшого працевлаштування.




Центр зайнятості може припинити облік особи як такої, що шукає роботу з підстав, визначених у п.13 Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу.

Так, облік особи, яка шукає роботу, припиняється:

- з дня: реєстрації її як безробітної; відмови від отримання послуг центру зайнятості; відмови від підписання індивідуального плану надання послуг; смерті;
- у разі не звернення особою за послугами до центру зайнятості протягом 60 календарних днів з наступного дня після останнього дня звернення. В такому разі облік припиняється на 61 календарний день.



Статус безробітного надається особам, які зазначені у ч. 1 ст. 43 Закону України «Про зайнятість населення» за їх особистою заявою у разі відсутності підходящої роботи з першого дня реєстрації у центрі зайнятості, незалежно від зареєстрованого місця проживання чи місця перебування, при цьому, такі особи повинні пред'явити до центру зайнятості документи, зазначені у п.п. 1 п. 4, п. 17-19 Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 792.



Рішення про надання статусу безробітного чи відмову у наданні такого статусу приймається центром зайнятості не пізніше 7-го календарного дня з дня подання особою, яка шукає роботу, заяви про надання статусу безробітного.

Після реєстрації безробітного кар'єрний радник протягом 10 календарних днів вживає заходів із здійснення щодо нього поглибленого профілювання, після чого на основі отриманих результатів разом із зареєстрованим безробітним розробляє індивідуальний план працевлаштування. В подальшому, зареєстрований безробітний відповідно до цього плану зобов'язаний відвідувати центр зайнятості, в якому він зареєстрований, не рідше ніж один раз на 30 календарних днів.




У разі бажання зареєстрованого безробітного здійснювати пошук роботи, отримувати виплату матеріального забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги в іншому центрі зайнятості така особа подає до обраного центру зайнятості відповідну заяву, на підставі якої формується персональна картка безробітного. Перереєстрація безробітного в центрі зайнятості, до якого він звернувся, здійснюється на наступний день після подання відповідної заяви.


До питання 4



Посередництво у працевлаштуванні.



Для ефективної реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення зайнятості населення та зниження рівня безробіття законодавець передбачив можливість надання послуг із працевлаштування громадян також недержавними органами (агентствами зайнятості, приватними службами із працевлаштування тощо).




Діяльність суб'єктів господарювання - роботодавців, які наймають працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця на умовах трудових договорів, здійснюється на підставі дозволу, виданого державною службою зайнятості.

Частина 1 статті 39 Закону України «Про зайнятість населення»


Господарська діяльність, пов'язана із посередництвом у працевлаштуванні за кордоном, підлягає ліцензуванню.

Пункт 20 частини 1 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»



*До послуг з посередництва у працевлаштуванні
належать:*

- пошук роботи та сприяння у працевлаштуванні особи;
- добір працівників відповідно до замовлень роботодавців (у тому числі іноземних) у межах укладених з роботодавцями договорів (контрактів).



Перелік суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, та суб'єктів господарювання, які здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні у інших роботодавців, формується та ведеться Державною службою зайнятості в порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2013 № 400.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-2013-%D0%BF#Text>


Суб'єкти господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, та суб'єкти господарювання, які здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні у інших роботодавців

зобов'язані:

- ▶ надавати громадянам повну та достовірну інформацію про попит роботодавця на робочу силу (вакансії), його вимоги щодо кваліфікації, досвіду роботи, про умови, характер та оплату праці;
- ▶ співпрацювати з відповідним територіальним органом Державної служби зайнятості, підприємствами, установами та організаціями, профспілками та їх об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями тощо.


не мають права:

- ▶ свідомо здійснювати набір, працевлаштування або наймання працівників для робіт, пов'язаних з неприйнятними небезпеками і ризиками, а також для робіт, на яких ці працівники можуть стати жертвами зловживань чи дискримінації будь-якого характеру;
- ▶ перешкоджати найманню залученого працівника безпосередньо роботодавцем, обмежувати професійну мобільність працівника, накладати санкції на працівника, який погодився на роботу в іншого роботодавця;
- ▶ надавати працівників у розпорядження роботодавця для заміни його працівників, які проводять страйк або інші колективні дії.



Суб'єктам господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні в Україні, забороняється отримувати від громадян, яким надано зазначені послуги, гонорари, комісійні та інші винагороди.


Оплата послуг з працевлаштування здійснюється виключно роботодавцем, якому надано такі послуги.



Послуги з посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном надаються відповідно до заявок іноземного роботодавця (його контрагента) щодо вільних робочих місць (вакансій) і лише в межах укладених іноземними суб'єктами господарювання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про надання посередницьких послуг у сфері працевлаштування з метою сприяння підписанню трудового договору (контракту найму).

Частина 1 статті 38 Закону України «Про зайнятість населення»

➔ Посередник повинен мати укладені договори з іноземними партнерами і у разі необхідності надати їх копію громадянину, який звернувся до нього з приводу працевлаштування за кордоном. *Обов'язковим додатком до зовнішньоекономічного договору (контракту) про надання посередницьких послуг у сфері працевлаштування за кордоном є проєкт трудового договору, завірений іноземним роботодавцем, який подається посередником до Мінекономіки для отримання ліцензії на провадження діяльності, пов'язаної із наданням посередницьких послуг у сфері працевлаштування за кордоном.*




Виконання умов укладеного договору про надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном оформляється **актом наданих послуг/виконаних робіт**, який підписується обома сторонами після укладення особою трудового договору (контракту) з іноземним роботодавцем.

Вимога посередника оплатити послуги із посередництва у працевлаштуванні за кордоном наперед (авансом) є незаконною.

До питання 5



Правовий статус безробітного.

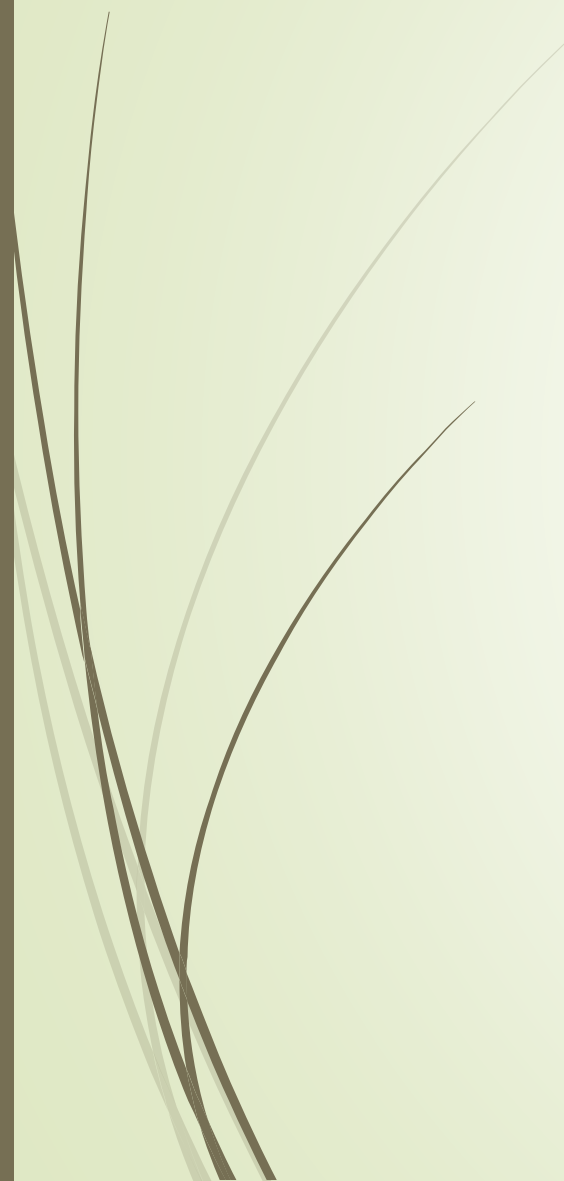



Безробітними визнаються особи віком від 15 до 70 років, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування та які готові і здатні приступити до роботи.


Стаття 1 Закону України «Про зайнятість населення»

Статусу безробітного може набути:

- особа працездатного віку до призначення пенсії (зокрема на пільгових умовах або за вислугу років), яка через відсутність роботи не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів, готова та здатна приступити до роботи;
- особа з інвалідністю, яка не досягла встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» пенсійного віку та отримує пенсію по інвалідності або соціальну допомогу відповідно до законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» та «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю»;
- особа, молодша 16-річного віку, яка працювала і була звільнена у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, зокрема припиненням або перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності (штату) працівників.




У разі коли неможливо надати безробітному роботу за професією протягом шести місяців з дня перебування на обліку в Державному центрі зайнятості, йому пропонується підходяща робота.



Підходящою для безробітного вважається робота, що відповідає освіті, професії (спеціальності), кваліфікації особи з урахуванням доступності транспортного обслуговування. Заробітна плата повинна бути не нижче розміру заробітної плати такої особи за останнім місцем роботи з урахуванням середнього рівня заробітної плати, що склався у регіоні за минулий місяць, де особа зареєстрована як безробітний.

Під час пропонування підходящої роботи враховується тривалість роботи за професією (спеціальністю), кваліфікація, досвід, тривалість безробіття, а також потреба ринку праці.



Підходящою для безробітного не може вважатися робота, якщо:
місце роботи розташовано за межами доступності транспортного обслуговування, встановленої рішенням місцевої державної адміністрації, виконавчого органу відповідної ради; умови праці не відповідають правилам і нормам, встановленим законодавством про працю та охорону праці (в тому числі якщо на запропонованому місці роботи порушуються встановлені законом строки виплати заробітної плати); умови праці на запропонованому місці роботи не відповідають стану здоров'я громадянина, підтвердженому медичною довідкою.


Підбір підходящої роботи здійснюється за місцем звернення особи до центру зайнятості та не обмежується межами адміністративно-територіальної одиниці, в якій особа зареєстрована як безробітний чи звернулася для пошуку роботи.

Підстави для відмови у наданні статусу безробітного:

- відсутність на дату прийняття рішення про надання статусу безробітного документів та відомостей з реєстрів та баз даних, зазначених у Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу;
- встановлення факту зайнятості особи, у тому числі отримання повідомлення від роботодавця про працевлаштування особи;
- подання заяви про надання статусу безробітного особою, яка не зазначена у ч. 1 ст. 43 Закону України «Про зайнятість населення»;
- письмова відмова особи від пропозиції підходящої роботи;
- невідвідування роботодавця та неподання в установлений строк без поважних причин особою письмової відповіді роботодавця про результати співбесіди відповідно до виданого центром зайнятості направлення на працевлаштування;
- неповернення особою коштів, отриманих за період попередньої реєстрації, що припинена на підставі абзаців 18-20 п. п. 1 п. 30 Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу;
- наявність в особи статусу безробітного.


Соціальний захист у разі настання безробіття реалізується шляхом:

- безоплатного одержання від територіальних органів Державної служби зайнятості: послуг з пошуку підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, в тому числі на громадські та інші роботи тимчасового характеру; консультаційних, інформаційних та профорієнтаційних послуг з метою обрання або зміни виду діяльності (професії); інформації про свої права та обов'язки як безробітного; відомостей про себе, які містяться в Єдиній інформаційно-аналітичній системі;
- матеріального забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та цього Закону;
- збереження права на виплату допомоги по безробіттю на період участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру (тривалістю до 180 днів, зокрема у разі заміщення тимчасово відсутнього працівника) у розмірах, встановлених до укладення ними строкового трудового договору на участь у таких роботах;
- оскарження, у тому числі до суду, дій або бездіяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, їх посадових осіб, що призвели до порушення прав щодо зайнятості особи.




Законами України «Про зайнятість населення» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» передбачено такі виплати особам, які отримали статус безробітного:

- допомога по частковому безробіттю;
- допомога по частковому безробіттю на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном, встановленим Кабінетом Міністрів України;
- допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
- допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.




*До соціальних послуг, гарантованих безробітним,
належать:*

- професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, у тому числі в навчальних закладах державної служби зайнятості, на підприємствах, в установах, організаціях;
- пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом організації громадських робіт для безробітних у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- надання роботодавцям, які працевлаштовують громадян, компенсації;
- надання ваучера для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності;
- здійснення заходів сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб.




Право на допомогу по безробіттю залежно від страхового стажу мають застраховані особи, визнані в установленому порядку безробітними, страховий стаж яких протягом 12 місяців, що передували реєстрації особи як безробітної, становить не менше ніж шість місяців за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.



Відповідно до ч. 3 ст. 22 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» допомога по безробіттю виплачується з 8 дня після реєстрації застрахованої особи в установленому порядку в Державній службі зайнятості.

- Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів протягом двох років.
- Для молоді, яка закінчила або припинила навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби, та внутрішньо переміщених осіб, які не мають документів - 180 календарних днів.
- Для осіб передпенсійного віку (за 2 роки до настання права на пенсію) тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 720 календарних днів.



Допомога по безробіттю виплачується не рідше ніж два рази на місяць, а за згодою безробітного - один раз на місяць.

Вона не може перевищувати чотирикратного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого законом.

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

- перші 90 календарних днів - 100 %;
- протягом наступних 90 календарних днів - 80 %;
- у подальшому - 70 %.

У статті 45 Закону України «Про зайнятість населення» передбачені випадки, коли особа може втратити статус безробітного.

Так, це можливо, зокрема, у разі:

- 1) зайнятості такої особи;
- 2) поновлення особи на роботі за рішенням суду, що набрало законної сили;
- 3) дворазової відмови від пропонування підходящої роботи за професією (спеціальністю), набутою за направленням центру зайнятості;
- 4) встановлення факту подання особою недостовірних даних та документів, на підставі яких було прийнято рішення про надання їй статусу безробітного, призначення (виплати) матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг;
- 5) встановлення факту виконання безробітним оплачуваної роботи (надання послуг);
- 6) набрання законної сили вироком суду про засудження особи до позбавлення волі, обмеження волі, арешту (крім випадків звільнення від відбування покарання з випробуванням);
- 7) вступу на навчання за денною формою;
- 8) призову на строкову військову або альтернативну (невійськову) службу;
- 9) досягнення особою пенсійного віку або призначення пенсії на пільгових умовах, або за вислугу років;
- 10) з інших підстав, визначених у ст. 45 Закону.